

11. 7. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předseda sněmovny může za určitých okolností navrhnout premiéra

Právo navrhnout kandidáta na premiéra a vykonávat část prezidentských pravomocí patří mezi nejvýznamnější kompetence šéfa Poslanecké sněmovny. Předseda dolní komory také přijímá slib prezidenta republiky po jeho zvolení a jeho prohlášení, jímž se vzdává úřadu.

Právo navrhnout kandidáta na premiéra a vykonávat část prezidentských pravomocí patří mezi nejvýznamnější kompetence šéfa Poslanecké sněmovny. Předseda dolní komory také přijímá slib prezidenta republiky po jeho zvolení a jeho prohlášení, jímž se vzdává úřadu. Sněmovna ve čtvrtek rozhodne o tom, zda těmito pravomocemi budou v příštích čtyřech letech disponovat sociální demokrat Lubomír Zaorálek, nebo předseda ODS Václav Klaus.

Tito dva politici jsou jedinými kandidáty na funkci předsedy nově zvolené sněmovny. Mírným favoritem čtvrtetní tajné volby šéfa dolní komory bude Zaorálek, který může počítat s hlasy vznikající vládní koalice ČSSD, KDU-ČSL a Unie svobody-DEU. Ta má ve dvousetčlenné sněmovně dohromady 101 křesel. Klaus se napevno může opřít jen o 58 členů poslaneckého klubu ODS.

Kandidáta na premiéra nemůže předseda sněmovny navrhnout automaticky po volbách nebo po rozpadu vlády, ale jen tehdy, když důvěru dolní komory nezískají dvě po sobě následující vlády jmenované prezidentem. Až poté jmenuje hlava státu premiéra na návrh šéfa sněmovny. Dosud žádný předseda dolní komory tuto kompetenci nemohl využít.

Část pravomocí prezidenta přebírá šéf sněmovny ve chvíli, kdy se uvolní prezidentský úřad a hlava státu ještě není zvolena, nebo nesložila slib, či nemůže ze závažných důvodů úřad vykonávat. Pak přecházejí její pravomoci na základě usnesení sněmovny a Senátu dílem na premiéra a dílem na předsedu dolní komory, který může mimo jiné jmenovat a odvolávat členy vlády včetně premiéra a jmenovat soudce Ústavního soudu a členy bankovní rady centrální banky.

Možnost, že by se budoucí premiér Vladimír Špidla (ČSSD) a šéf sněmovny podělili o prezidentské pravomoci, nelze vyloučit na počátku příštího roku, kdy skončí funkční období prezidenta Václava Havla, pokud se strany neshodnou na jeho nástupci, nebo jeho volbu budou oddalovat kvůli debatám o přímé volbě hlavy státu.

Předseda sněmovny také přijímá slib členů Nejvyššího kontrolního úřadu, svolává, zahajuje a končí schůze sněmovny a též společná jednání obou komor parlamentu. Místopředsedové

sněmovny svého šéfa zastupují na jeho pokyn, nebo v pořadí, na němž se dohodnou. Přitom mají jeho práva a povinnosti.

Předseda sněmovny má k dispozici služební parlamentní vilu v Praze. Klausův poradce Ladislav Jakl dnes ČTK řekl, že Klaus, který stál v čele sněmovny v minulém volebním období, tuto vilu nepoužívá od minulého týdne. Podle Jakla se už přestěhoval do svého soukromého pražského bytu.

Předseda a místopředsedové sněmovny mají k dispozici vlastní parlamentní kanceláře. Každý má služební vůz se řidičem a další služební vůz, který si může řídit sám. Služební auto předsedy a jeho osobní ochranu zajišťuje ministerstvo vnitra, vozy místopředsedů parlamentní kancelář. Měsíční plat předsedy je téměř 135.000 korun, místopředsedové mají přes 88.000 korun.